herpy

GECKOR

Robust velvet gecko

Amalosia robusta

Amalosia robusta är en kraftigt byggd, nattaktiv gecko från östra Australien med ljusa fläckar på en grå eller mörkbrun rygg och en platt, bred svans. Den klättrar på klippor och trädstammar och klarar sig både i skog och i utkanten av städer. Skötseln är bara lite beskriven och bygger på nära besläktade arter.

Familj: Diplodactylidae Tidigare namn: *Nebulifera robusta; Oedura robusta*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**15-18 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**10-15 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Trädlevande och klipplevande**
Biotop	**Savann och klippterräng**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**22-27 °C**
Värmeplats	**30-33 °C**
Temperatur, natt	**16-22 °C**
Luftfuktighet	**40-65 %**
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**2 ägg**
Kullar per år	**3-5**
Inkubation	**60-65 dagar** vid 27-29 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Amalosia robusta är en kraftigt byggd gecko som blir upp till omkring 8 cm från nos till kloak och 15-18 cm inklusive svans. Färgen är grå till mörkbrun med ljusa, oregelbundna fläckar över ryggen, och teckningen varierar en hel del från djur till djur. Svansen är platt och bred, särskilt när den har vuxit ut igen. Fingrar och tår slutar i breda fästskivor som ger grepp på nästan alla ytor, även glas. Ögonen saknar ögonlock, och geckon rengör dem med tungan.

Arten beskrevs 1885 som *Oedura robusta*. År 2012 fick den ett eget släkte, *Nebulifera*, "molnbäraren", efter de ljusa fläckarna på ryggen. År 2023 slogs *Nebulifera* samman med *Amalosia*, eftersom arten genetiskt hör hemma bland släktets övriga arter, och den heter nu *Amalosia robusta*. Den är släktets största art.

Geckon är revirhävdande. Hanarna försvarar ett jaktområde och kan slåss så våldsamt att man hör höga, pipande läten. Om den biter när den fångas är betet svagt och drar inte blod.

Utbredning och livsmiljö

Amalosia robusta lever i östra Australien, från kusten kring Newcastle och inlandet söder om Dubbo i New South Wales och norrut till kusten kring Rockhampton och inlandet kring Emerald i Queensland. Äldre fynd ända upp till Atherton Tableland är osäkra. Arten är vanlig i Brisbanes yttre förorter, och ett stort bestånd lever på klippbranterna vid Kangaroo Point mitt i staden.

Utbredningen är stor och sammanhängande, och arten räknas inte som hotad.

> **Naturlig utbredning:** Australien.

LIVSMILJÖ

Amalosia robusta är flexibel och lever i varmt tempererad till subtropisk skog och öppen skog. Den finns både på träd, där den sitter under lös bark på eukalyptus, och på klipphyllor och i klippsprickor. Den klarar sig också i rester av natur inne i städerna och flyttar ofta in i hus nära skog, där den sitter bakom fönsterluckor och under takutsprång.

Geckon är nattaktiv. På dagen gömmer den sig i springor, och på natten jagar den nära sitt gömställe. Födan är insekter och andra ryggradslösa djur, och den slickar också växtsaft och nektar. Den ätas av ugglor och andra nattfåglar, ormar och stora spindlar.

Temperatur och fukt i geckons gömställen är inte uppmätta. Klimatet är varmt och fuktigt på sommaren och milt och torrare på vintern.

Skötsel

TERRARIET

Skötseln av *Amalosia robusta* är bara lite beskriven, och uppgifterna i vägledningen är lånade från de nära besläktade *Oedura castelnaui*, *Oedura monilis* och *Oedura tryoni*, som lever på nästan samma sätt. Ett enskilt vuxet djur behöver ett högt terrarium på minst 45 × 45 × 60 cm (längd × bredd × höjd). Ett par kan hållas i 60 × 45 × 60 cm.

Inred med korkbark, platta korkrör och sneda grenar så att geckon kan krypa in under något som trycker lätt mot rygg och buk. En bakvägg av kork eller sten med springor ger bra gömställen, och en hylla med klippstycken passar artens naturliga livsmiljö. Som botten används en blandning av ogödslad jord och sand, täckt av torra blad.

Terrariet ska ha god ventilation och en torr ände. Lock och dörrar ska sluta tätt, eftersom arten klättrar på glas och hittar varje springa.

TEMPERATUR

På dagen ska det vara 22-27 °C i terrariet, och under en värmekälla i ena änden kan det vara 30-33 °C. På natten får temperaturen sjunka till 16-22 °C. En liten värmematta under ena hörnet eller en svag värmelampa med termostat räcker normalt, och i ett rum med vanlig rumstemperatur behövs ofta ingen extra värme.

Under de svala månaderna kan hotspoten sänkas till omkring 30 °C, och temperaturen i terrariet får inte sjunka under 15 °C. Mät med en digital termometer i båda ändar.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten hålls på 40-65 %. Spraya ena halvan av terrariet ordentligt varannan dag på sommaren så att botten torkar upp under dagen, och håll det torrare under de svala månaderna. Ställ en låg skål med färskt vatten i den svala änden. Ständig fukt ger mögel och hudproblem.

Geckon dricker gärna droppar från väggarna.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Arten är nattaktiv och kräver inte UVB, men ett svagt UVB-rör för skuggdjur (Ferguson-zon 1) över ena sidan av terrariet ger en säkrare kalkomsättning, så länge det finns skugga och gömställen. Dagslängden följer årstiderna: 12-13 timmar på sommaren och 10-11 timmar på vintern, styrt av en timer. Använd inte färgat nattljus eller starka spotlights.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Amalosia robusta tar all lämplig insektsföda: syrsor, gräshoppor, kackerlackor och små mjölmaskar. Bytet ska vara mindre än avståndet mellan ögonen.

Vuxna djur matas 2-3 gånger i veckan och ungdjur 3-4 gånger i veckan, och under de svala månaderna kan utfodringen trappas ner till en gång var 7:e-10:e dag. Pudra fodret med kalk och ge multivitamin 1-2 gånger i månaden. Insekter som inte äts upp tas bort nästa morgon.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Arten är revirhävdande och hålls bäst ensam eller som ett par. Hanar får inte hållas tillsammans. Djuret är snabbt och kan kasta svansen, så det ska inte hanteras mer än nödvändigt. Ta aldrig tag i svansen.

Geckon är ett djur att titta på. På dagen sitter den i sitt gömställe och kommer först fram när ljuset är släckt. Den kan pipa högt när den slåss med andra.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanen har tydliga bulor vid svansroten (hemipenispåsar) och porer framför kloaken. Ålder och vikt vid könsmognad är inte dokumenterade för arten. Honorna ska vara fullvuxna och i god kondition innan de sätts i avel.

PARNING

Avelssäsongen följer de varma månaderna, från oktober till februari, alltså den australiska våren och sommaren. Hanen sätts in i honans terrarium och tas ut igen om hon jagar honom. En sval och torr period på vintern gynnar kondition och avel.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger två ägg med pergamentartigt skal per kull. En ny kull kommer var 4:e-5:e vecka, sammanlagt 3-5 per säsong. Ställ en liten plastlåda med ingångshål och 3-4 cm fuktig sphagnum eller kokosfiber i terrariet. Äggen kan ligga några dagar i fuktigt substrat utan att ta skada.

INKUBATION

Flytta äggen försiktigt, utan att vända dem, till en liten låda med fuktig perlit eller vermikulit och inkubera dem vid 27-29 °C. Vid den temperaturen kläcks äggen efter 60-65 dagar. Ägg som faller ihop och blir möglade är obefruktade eller döda. Om temperaturen avgör könet hos *A. robusta* är inte dokumenterat.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna ömsar hud inom de första två dygnen och börjar äta efter fem till åtta dagar. Ge pytteliten syrsor pudrade med kalk. Flera ungar kan hållas tillsammans de första 6-8 månaderna, men hanarna ska skiljas åt så snart hemipenisbulorna syns. Ungar matas 3-4 gånger i veckan och flyttas till ett större terrarium när de är omkring halvvuxna.

Hälsa och vanliga misstag

Det finns ingen artspecifik dokumentation om sjukdomar hos *Amalosia robusta*. De typiska problemen hos små, nattaktiva geckor är:

- För lite kalk och D3-vitamin, som ger mjuka käkar och krokiga ben. Pudra fodret.
- Ständig fukt och dålig ventilation, som ger svamp och hudproblem.
- Rester av gammal hud på tår och svansspets. Ge ett fuktigt gömställe och lösgör resterna med ljummet vatten.
- Förlorad svans efter hantering eller slagsmål. Det är inte farligt, men svansen växer ut i en annan form.

Sök veterinär med erfarenhet av kräldjur om djuret går ner i vikt, inte äter på flera veckor eller ser slappt ut.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.